

Nr 25.

Ankom till riksdagens kansli den 1 februari 1944 kl. 1 em.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående utgifter å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1943/44, i vad propositionen avser folkhushållningsdepartementets verksamhetsområde.

(2:a avd.)

Driftbudgeten.

Elfte huvudtiteln.

1:o) **Särskilda omkostnader för vissa fartyg. Ersättning för förfogande över vissa fartyg.** I propositionen nr 2 (bilaga 10, punkt 1 och 2, s. 103—105 av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över folkhushållningsärenden för den 4 januari 1944) har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1943/44 anvisa dels till Särskilda omkostnader för vissa fartyg ett reservationsanslag av 100 kronor, dels ock till Ersättning för förfogande över vissa fartyg ett förslagsanslag av 3 310 000 kronor.

Genom beslut den 18 oktober 1940 förordnade Kungl. Maj:t med stöd av 4 § allmänna förfogandelagen, att vissa norska ångfartyg, liggande i Göteborgs och Malmö hamnar, skulle tills vidare, till dess Kungl. Maj:t annorlunda förordnade, upplåtas till kronan. Tillika föreskrev Kungl. Maj:t, att ifrågavarande fartyg under tiden för förfogandet skulle behandlas såsom svenska fartyg, varjämte Kungl. Maj:t uppdrog åt statens trafikkommission att under samma tid omhänderhava fartygen samt meddela närmare föreskrifter angående användningen av desamma.

Efter förslag av Kungl. Maj:t har riksdagen sedermera anvisat medel att användas dels såsom driftkapital för ifrågavarande fartyg, dels ock för bestridande av engångskostnader för iståndsättande och utrustning av vissa av fartygen samt för löpande kostnader för underhåll av fartygens förutvarande besättningar.

Efter förhandlingar med norska vederbörande har enighet numera uppnåtts om ersättning för förfogandet över fartygen. 1943 års riksdag anvisade under rubriken Ersättning för förfogande över vissa fartyg ett förslagsanslag av 9 600 000 kronor, vilket belopp avsåg utgifterna för fartygen intill budgetåret 1942/43. Därest behovet av medel skulle kvarstå efter ingången

av budgetåret 1943/44, förutsattes detsamma skola få tillgodoses från förskottsstat.

Genom beslut den 30 juni 1943 anbefallde Kungl. Maj:t statskontoret att från förskottsstat för försvarsväsendet för budgetåret 1943/44 till statens trafikkommission utbetala högst 1 655 000 kronor, att av kommissionen användas för bestridande under tiden den 1 juli—31 december 1943 av kostnaderna i anledning av förfogandet över fartygen.

I skrivelse den 10 november 1943 meddelade *trafikkommissionen*, att norska regeringen i avbidan på en slutlig reglering ställt till kommissionens förfogande ett belopp av 459 066 kronor 29 öre, utgörande likvid enligt en av kommissionen den 15 juli 1943 upprättad avräkning beträffande kostnader för reparationer enligt klassens fordringar av åtta av de övertagna fartygen jämte därå löpande ränta till den 1 augusti 1943.

Vidare upplyste kommissionen, att kommissionen månatligen utbetalade ersättning till de förutvarande norska besättningarna med omkring 12 500 kronor. Kommissionen hade möjligheter att till och med den 30 juni 1944 bestrida samma kostnader med medel, som influtit och beräknades inflyta såsom inkomst i den rederirörelse, som kommissionen bedreve med ifrågavarande fartyg.

På grund härav och under hänvisning till att ersättningen för förfogandet över själva fartygen uppginge till 275 500 kronor 95 öre i månaden hemställde kommissionen slutligen, att ett belopp av 1 196 000 kronor måtte ställas till kommissionens förfogande för bestridande av kostnaderna för förfogandet under tiden den 1 januari—30 juni 1944. Kommissionen förutsatte därvid, att förutom sistnämnda belopp skulle för ändamålet få disponeras det av norska regeringen inbetalade beloppet av 459 066 kronor 29 öre.

I anledning av trafikkommissionens framställning anbefallde Kungl. Maj:t den 26 november 1943 statskontoret att till trafikkommissionen, efter rekvisition i mån av behov, från förskottsstaten utbetala ytterligare 1 655 000 kronor, att av kommissionen användas för att bestrida kostnaderna i anledning av fartygsförfogandet under tiden 1 januari—30 juni 1944.

Departementschefen har för egen del anfört följande.

Enligt reglerna för täckning av anvisningar från förskottsstat böra de genom Kungl. Maj:ts beslut den 30 juni och 26 november 1943 anvisade beloppen å sammanlagt 3 310 000 kronor täckas genom anvisande under elfte huvudtiteln av ett anslag å motsvarande belopp å tilläggsstat till riksstaten för budgetåret 1943/44.

Såsom förut nämnts ha kostnaderna för underhåll av de förutvarande besättningarna å de norska fartygen under tiden intill den 1 juli 1943 bestritts av vissa under elfte huvudtiteln anvisade förslagsanslag till Särskilda omkostnader för vissa fartyg. Kostnaderna för tiden från och med nämnda dag ha däremot enligt vad trafikkommissionen upplyst utgått av medel, som influtit såsom inkomst i den rederirörelse, som kommissionen bedriver med fartygen. Då dessa inkomster rätteligen böra disponeras för återbetalning av det till kommissionens förfogande ställda driftkapitalet, synes ett särskilt anslag böra anvisas å driftbudgeten för bestridande från och med den 1 juli 1943 av ifrågavarande besättningskostnader.

Från anslagen till Särskilda omkostnader för vissa fartyg ha bestritts jäm- väl vissa engångskostnader för iståndsättning av de norska fartygen. Till viss del äro dessa arbeten av sådan natur, att kostnaderna för desamma skola gäldas av norska staten. Enligt vad trafikkommissionen meddelat har norska staten till kommissionen för dylika arbeten inbetalat ett belopp av 459 066 kronor 29 öre. Detta belopp synes lämpligen böra redovisas såsom inkomst å det anslag till bestridande av besättningskostnaderna, vars anvisande jag nyss förordat. Då kostnaderna för besättningarna uppgå till för helt år omkring 150 000 kronor, skulle, därest anslaget tillfördes angivna inkomst, det- samma endast behöva anvisas med ett formellt belopp av 100 kronor.

Kungl. Maj:ts förslag föranleder icke någon erinran från utskottets sida. *Utskottet.*
Utskottet får därför hemställa,

att riksdagen må å tilläggsstat II till riksstaten för budget- året 1943/44 anvisa

a) till *Särskilda omkostnader för vissa fartyg* ett reserva- tionsanslag av 100 kronor;

b) till *Ersättning för förfogande över vissa fartyg* ett för- slagsanslag av 3 310 000 kronor.

2:o) **Undersökningar och experiment vid svenska gummiforskningslabo- ratoriet i Uppsala m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 3, s. 106), vilket innebär anvisande av ett täckningsanslag för ett tidigare av Kungl. Maj:t från förskottsstat anvisat belopp, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Undersökningar och experiment vid svenska gummiforskningslaboratoriet i Uppsala m. m.* å till- läggsstat II till riksstaten för budgetåret 1943/44 anvisa ett reservationsanslag av 465 000 kronor.

Stockholm den 1 februari 1944.

På statsutskottets vägnar:

J. B. JOHANSSON.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit

från första kammaren: herrar *Johan Bernhard Johansson, Joh. Nilsson* i Malmö, *Oscar Olsson, Pauli, Lindström, Sven Larsson, Bernhard Nilsson, Bäcklund, Heiding, von Heland, Ekströmer* och *Albertsson*; samt

från andra kammaren: herrar *Törnkvist, Skoglund* i Doverstorp, *Eriksson* i Stock- holm, *Svensson* i Grönvik, *Andersson* i Prästhol, *Danielsson, Ward, Isacsson, Pettersson* i Dahl, *Andersson* i Malmö, *Holmdahl* och *Wallentheim*.